

Inspraak reactie op invoering van de verplichte cito-eindtoets voor het primair onderwijs:

Door:

Mr. Désirée Voogd-Ruisch

Develweg 62

3333 LA Zwijndrecht

John.willem@familievoogd.com

Geachte Minister Bijleveld,

Mijn naam is Désirée Voogd-Ruisch, ik ben gehuwd en heb drie kinderen, allen op het primair onderwijs. Bij deze wil ik met u delen hoe ik denk over de verplichte invoering van de cito-eindtoets voor het primair onderwijs.

Laat ik direct met de deur in huis vallen, door te zeggen dat ik de invoering van een verplichte cito-eindtoets **geen goed idee** vind. Ik zal hieronder uitleggen waarom ik dat vind.

Onze school is met de cito gestopt:

Onze school heeft lange tijd de cito-eindtoets afgenomen (naast de drempeltoets in groep 7 en het leerlingvolg-systeem van cito).

In navolging van enkele andere scholen in de regio heeft onze school weloverwogen een jaar of twee geleden besloten om te stoppen met het afnemen van de cito-eindtoets.

Het werd meer toetsen om het toetsen dan om iets anders. Het advies van de school moet leidend zijn en wijkt daarnaast zelden af van de score van de cito-eindtoets en al vrijwel helemaal nooit van de uitslag van de drempeltoets. Waarom dan nog die eindtoets vroeg de school zich af. Ik was zelf erg blij met de afschaffing van de cito eindtoets. Zelf zat ik vroeger op een school waar de cito eindtoets ook niet werd afgenomen. Ik ben al zeg het zelf prima terecht gekomen. Maar dat doet hier niet ter zake.

De cito wordt door de media, het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs maar ook door de meeste ouders geweldig opgeklopt. Kinderen moeten oefenen, oefenen en nog eens oefenen om maar hoog genoeg te scoren. Wordt het dan niet meer een kunstje dan dat ze de kennis ook daadwerkelijk echt beheersen? Kunnen deze kinderen dat dan in hun latere schoolloopbaan nog wel waarmaken. Een leerkracht heeft mijns inziens een veel beter beeld van wat een kind wel of niet kan, doordat zo'n kind 8 jaar op school rondloopt. Daarnaast sterven de meeste kinderen (door de druk van buitenaf) duizend doden en zien als een berg tegen deze toets op.

En laten we nog even in ogenschouw nemen: Het gaat hier niet om volwassenen in het bedrijfsleven die ervoor kiezen de competitie onderling aan te gaan. Nee, het gaat hier over kinderen, die dus van jongs af aan al moeten presteren en waar resultaten continu, door het systeem, tegen elkaar afgezet worden (zo ook met het leerlingvolgsysteem en de gangbare lesmethoden).

Is dit de manier waarop we onze kinderen willen laten opgroeien en behandelen. Waar in uw voorstel lees ik het belang van het kind en vooral het belang van het kind-zijn? Ik kan het helaas niet vinden.

Deregulering of betutteling?

Waar de overheid de mond vol heeft van deregulering geldt dat blijkbaar niet voor het onderwijs. Nee, daar neemt de bemoeizucht van de overheid met dit wetsvoorstel onverminderd toe: Van verplichte scholing van 2 en 3 jarige, de invoering van een begintoets voor 4-jarigen, tot en met de verplichting van de cito-eindtoets.

Wat willen we met dit wetsvoorstel dan eigenlijk bereiken?

Mij bekruipt toch het gevoel dat we aan het toetsen zijn om het toetsen. En wie toetsen we dan? Een logisch antwoord zou zijn: de kinderen. Het is uiteraard allemaal in hun belang dat we deze maatregelen in gaan voeren. Maar als ik uw brief van 1 maart 2011 lees, zie ik het belang van de kinderen niet terug.

Ik lees de invoering van de verplichte cito-eindtoets om de volgende redenen:

We willen het eindniveau van het primair onderwijs zichtbaar maken.

Dus we testen de kinderen met als reden dat we daar de school op af kunnen rekenen.

Maar we stellen de leerling centraal, lees ik. Ik lees verder, maar zie de leerling niet centraal staan.

Het is een sleutel om tot betere prestaties te komen. De **lat van het onderwijs moet omhoog** en de **prestaties moeten worden verbeterd** (niet van de leerlingen maar van de scholen blijkbaar). De actieplannen hebben de volgende invalshoeken (waarbij heel duidelijk nog steeds de leerling niet centraal staat):

- **prestaties van scholen** worden transparanter (controleerbaarder en vergelijkbaarder)
- Het zijn **absolute kwaliteitsnormen voor de scholen**. We hebben het hier gelijk over **excellent presterende scholen** en intensivering van beleid ten aanzien van **zwakkere scholen**.
- Ondersteuning van **zelfverantwoordelijke scholen**, extra aandacht voor begaafde leerlingen. Gericht op het resultaat van de besten
- **Meer tijd voor onderwijs**. Enge zaken als nog meer scholing (topklassen, summercourses, schakelklassen).
- **Professionalisering van alle niveaus binnen de school**.

Ik lees nergens dat de leerling centraal staat. Ik lees dat de scholen centraal staan en zie dat scholen gecontroleerd worden en afgerekend worden op de scores van hun leerlingen. Vervolgens lees ik een zin waar mijn haren helemaal van overeind gaan staan:

“In alle onderwijssectoren streef ik (u als minister) naar een ambitieuze leercultuur, waarin scholen systematisch en doelgericht werken aan het maximaliseren van de leerprestaties.”

We hebben het hier over kinderen en hun sociale ontwikkeling. Is er überhaupt nog wel tijd voor sociale ontwikkeling binnen dit systematische en doelgericht werken en het maximaliseren van leerprestaties. Het gaat hier niet om volwassenen!

De invoering van de verplichte eindtoets past verder in de normerende overheid die duidelijk definieert wat de leerlingen moeten kennen en kunnen aan het eind van de basisschool en daarom moet er ook getoetst worden.

Ik bedenk me dan dat het feit dat je de leerstof aanbiedt niet wil zeggen dat de leerlingen individueel de stof ook beheersen. Dus zo'n eindtoets zelf zegt niets over het feit of de leerstof al dan niet aangeboden is, maar meer of de leerling de stof dan ook begrepen heeft. Waar we dan daarna de school rücksichtslos op af kunnen rekenen. Het is namelijk een maat om de toegevoegde waarde/leerwinst van scholen te kunnen vaststellen.

Door de toets naar achteren te verplaatsen, komt volgens uw brief het advies van de school weer centraal te staan. Waarom dan in hemelsnaam die toets ook nog naast het leerlingvolgsysteem. Volgens mij is het leerlingvolg systeem meer dan genoeg om een

gedegen advies te maken en heb je de eindtoets niet meer nodig. Althans niet voor een vervolgadvis voor het kind, wel om de school te toetsen over de ruggen van de kinderen.

Terwijl ik het voorstel lees, bedenk ik me dat scholen zwakkere leerlingen (zeker met een verplichte begintoeets met 4 jaar) weer gaan weigeren. Dat zou echt afschuwelijk zijn!

Maar er wordt volgens uw brief wel rekening mee gehouden. Er wordt rekening gehouden met 'de bagage' van de school. Het wordt geen negatieve afrekencultuur, maar we gaan scholen extra goed in beeld brengen.

Maar een slechte gemiddelde score, houdt nieuwe leerlingen bij de scholen weg en de school kan wel inpakken.

Daarnaast vraag ik me af hoe u die 'bagage' dan wel meetbaar dacht te maken zodat het echt een eerlijke vergelijking worden. Volgens mij blijft het appels en peren vergelijken en kan met 'de bagage' in een rekenkundigstelsel niet of nauwelijks rekening worden gehouden. Dus of de maat fair en wetenschappelijk verantwoord kan zijn, is maar zeer de vraag.

Eerlijke besluitvorming:

Tenslotte wil ik hier dan nog opmerken dat als de reden voor invoering van de verplichte cito-eindtoets is om de scholen te kunnen toetsen, dat ook maar eerlijk aangegeven moet worden.

Spreek niet over het kind wat centraal staat als daar bij uw voorstel (ogenschijnlijk) helemaal niet over nagedacht is en alle redenen die worden aangevoerd duidelijk het niveau van de scholen betreft. Kortom laten we dan wel eerlijk blijven tegen elkaar en er zeker geen doekjes omheen winden.

Afwijken van de cito-toetsen en het cito volgsysteem in vergelijking met de schoolmethode:

De cito's blijken (in mijn ervaring) nogal eens drastisch af te wijken van de rapportcijfers, want cito gaat niet met zijn tijd mee en heeft last van oudbollig taalgebruik. Cito-spelling gebruikt woorden bij die zelfs goedgeschoolde volwassenen in het dagelijks leven niet of nauwelijks meer gebruiken. De toetsen gebruiken zo mogelijk nog oudbolligere onderwerpen die de kindergeest niet echt kunnen boeien. Maar we verwachten wel dat de kinderen de tekst met interesse en in opperste concentratie lezen en dan ook nog vragen hierover kunnen beantwoorden.

Daarnaast wijkt de methode ook nogal eens af van de door de school gevolgde (en door het ministerie goedgekeurde) lesmethode. De begrijpend-lezencito stelt, zo verzekerd de leerkracht mij, op een andere manier vragen dan ze in de klas leren. Wat toetsen we dan eigenlijk? Het nut van dit soort toetsen die niet aansluiten bij de lespraktijk en het hedendaags taalgebruik ontgaat me volkomen!

Ik lees in uw brief overigens ook dat er niet een specifiek leerlingvolgsysteem verplicht wordt gesteld. De vraag is dan natuurlijk ook of dat systeem dan wel weer aansluit op de cito.

Andere volgorde!

Mocht de invoering van de verplichte cito-eindtoets er dan toch van komen, maar ik hoop heel erg van niet, dan de volgende oproep aan CITO: Verander de volgorde van de opgaven, naar voorbeeld van de drempeltoets. Deze toetst start bij makkelijke opgaven en bouwt langzaam op naar moeilijk.

Hoe demotiverend is het als je start met een tweedaagse toets en de eerste opgave gelijk al te moeilijk voor je is. Wat voor gevolgen heeft deze psychische klap voor de rest van de toets. Ik zou zeggen volg hier het systeem van de drempeltoets en start gewoon makkelijk, het zijn kinderen! Ze worden al vanaf 4 jaar getest en getoetst op alle vaardigheden, mogen ze nog even kind blijven voor ze de harde koude wereld in moeten.

En ten tweede houdt de onderwerpen en het taalgebruik van de toetsen tegen het licht en kijk of ze de toets der kritiek (of liever de praktijk) kunnen doorstaan.

Chinese en Japanse praktijken:

Al met al leven we in een maatschappij die vrijwel alleen resultaat gericht is. Je moet altijd streven naar het hoogst haalbare, alles moet meetbaar en afrekenbaar zijn.

We gruwelen van berichten van Chinese en Japanse moeders, die vertellen hoe deze moeders hun kinderen dwingen tot verplichte piano of vioollessen, extra bijlessen en de scheldkanonnades op het moment er minder dan een 8 gescoord wordt. Maar zelf zijn we hard op weg een soortgelijke insteek te kiezen voor onze schoolgaande kinderen (zie de schuingedrukte zin op bladzijde 1).

Waar is nog ruimte voor de ontwikkeling van sociaal emotionele vaardigheden. Dat je niet meer kunt doen dan "je best" en dat "je best" **altijd goed genoeg** is!!

Als ouder is het bovenstaande toch iets wat ik mijn kinderen probeer bij te brengen. Lief zijn voor elkaar, behandel iedereen met respect, meedoen is belangrijker dan winnen en je kunt niet meer doen dan je best. Maar ik voel me een roepende in de woestijn want ook op scholen is je best doen blijkbaar niet goed genoeg meer of althans wellicht niet goed genoeg voor de school en de minister.

Ik wens u veel wijsheid toe bij de totstandkoming van het wetsvoorstel.

Met vriendelijke groeten,

Désirée Voogd-Ruisch